

İşçilerin iyonizan radyasyonlara karşı korunması hakkında 115 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 23 . 3 . 1968 - Sayı : 12856)

No.
1033

Kabul tarihi
7 . 3 . 1968

MADDE 1. — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı 44 ncü Genel Konferansı tarafından 22 Haziran 1960 tarihinde kabul edilen «İşçilerin iyonizan radyasyonlara karşı korunması hakkında 115 sayılı Sözleşme» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İŞÇİLERİN İYONİZAN RADYASYONLARA KARŞI KORUNMASI HAKKINDA SÖZLEŞME

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu tarafından Cenevre'de toplantıya davet edilerek orada, 1 Haziran 1960 tarihinde kırkdördüncü toplantısını yapan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Genel Konferansı,

Toplantı gündeminin dördüncü maddesini teşkil eden, işçilerin iyonizan radyasyonlara karşı korunmasıyla ilgili çeşitli tekliflerin kabulüne,

Bu tekliflerin bir Milletlerarası Sözleşme şeklini almasına karar verdikten sonra,

Bin dokuzyüz altmış Haziran ayının işbu yirmi ikinci günü, radyasyonlara karşı korunmaya dair 1960 Sözleşmesi şeklinde adlandırılacak olan aşağıdaki Sözleşmeyi kabul eder :

KISIM - I.

Genel Hükümler

Madde — 1.

İşbu Sözleşmeyi onaylayan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının her üyesi, onu mevzuat yoluyla, tatbikata ait usul ve kaideler veya diğer münasip tedbirlerle uygulamayı taahhüdeder. Bu Sözleşme hükümlerinin uygulama alanına konulmasında yetkili makam işçi ve işveren temsilcileriyle istişarede buluncaktır.

Madde — 2.

1. Bu sözleşme, işçilerin çalışmaları arasında iyonizan radyasyonlara mâruz kalmalarına sebebiyet veren bütün faaliyetler hakkında uygulanır.

2. Mâruz kalmabilecek iyonizan radyasyon dozlarının zayıf olması sebebiyle, Sözleşmenin uygulama alanına konulmasını sağlamak amacıyla 1 ncü maddede öngörülmüş olan usullerden biri yoluyla Sözleşme hükümlerinden istisna edilecek olan mühürlü veya mühürsüz radyoaktif maddeler ve iyonizan radyasyon neşreden cihazlar, hakkında bu Sözleşme uygulanmaz.

Madde — 3.

1. Bilgi alanında kaydedilen gelişmelerin ışığı altında, işçilerin sağlık ve emniyetleri bakımından iyonizan radyasyonlara karşı etkili bir şekilde korunmasını sağlamak maksadıyla münasip her türlü tedbir alınacaktır.

2. Bu maksada uygun, gerekli usul ve kaidelerle tedbirler kabul edilecek ve etkili bir konuşma sağlanabilmesi için zaruri olan bilgiler istifadeye açık bulundurulacaktır.

3. Bu şekilde etkili bir korunma için :

a) Sözleşmenin bir üye tarafından onaylanmasından sonra işçilerin iyonizan radyasyonlara karşı korunması için alınan tedbirler, Sözleşme hükümlerine uygun olacaktır;

b) Söz konusu üye, Sözleşmenin onaylanmasından önce almış bulunduğu tedbirleri, Sözleşme hükümleriyle uygunluk temin etmek maksadıyla, mümkün olan en kısa bir zamanda değiştirecek ve onaylamadan önce mevcudolan diğer tedbirlerin de aynı istikamette değiştirilmesini teşvik edecektir;

c) Söz konusu üye, Sözleşmenin onaylanması sırasında, Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne, Sözleşme hükümlerinin ne şekilde ve hangi kategorideki işçilere uygulandığını gösteren bir bildiriye gönderecek ve Sözleşmenin uygulanması hakkındaki raporlarında bu konuda elde edilen gelişmeyi belirtecektir;

d) Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu bu Sözleşmenin ilk yürürlüğe girmesinden itibaren üç senelik bir müddet sonunda, Konferansa, bu paragrafın (b) fıkrasının uygulanmasıyla ilgili ve bu hususta alınacak tedbirler bakımından uygun gördüğü teklifleri ihtiva eden özel bir rapor sunacaktır.

KISIM - II.

Korunma Tedbirleri

Madde — 4.

2 nci maddede sözü edilen faaliyetler, Sözleşmenin işbu kısmında öngörülen korunmayı sağlayacak tarzda tanzim ve icra edilmelidir.

Madde — 5.

İşçilerin iyonizan radyasyonlara mâruz kalışlarının mümkün olan en asgari hadde indirilmesi için her türlü gayret sarf edilmeli ve fuzuli olan her türlü mâruz kalışlar bütün ilgili taraflarca önlenmelidir.

Madde — 6.

1. Çeşitli kategorilerdeki işçiler için, organizma dışı veya içi kaynaklardan gelebilecek iyonizan radyasyonların tecviz edilebilir âzami dozları ve organizmaya girmesine cevaz verilebilecek radyoaktif maddelerin âzami miktarları, işbu Sözleşmenin 1 nci kısmına uygun olarak tesbit edilecektir.

2. Tecviz edilen bu âzami doz ve miktarlar, yeni bilgilerin ışığında, devamlı şekilde yeniden incelemeye tabi tutulacaktır.

Madde — 7.

1. Doğrudan doğruya radyasyon işlerinde çalışan ve :

a) 18 ve daha yukarı yaşta,

b) 18 yaşından küçük olan işçiler için uygun seviyeler, 6 nci madde hükümlerine uygun olarak tesbit edilmelidir.

2. 16 yaşından küçük olan hiçbir işçi iyonizan radyasyonlara sebebolan işlerde çalıştırılmamalıdır.

Madde — 8.

Doğrudan doğruya radyasyon işlerinde çalışmayan fakat iyonizan radyasyonlara veya radyoaktif maddelere mâruz kalmaları ihtimali bulunan mahallerde kalan veya bu mahallerden geçen işçiler için uygun seviyeler, 6 nci madde hükümleri gereğince tesbit edilmelidir.

Madde — 9.

1. İyonizan radyasyonlardan ileri gelen tehlikelerin mevcudiyetini göstermek üzere, uygun bir tehlike işaretinden faydalanılmalıdır. Bu konuda gerekli görülen her türlü bilgi işçilere verilmelidir.

2. Doğrudan doğruya radyasyon işlerinde çalışan bütün işçilere, bu işlerde çalıştırılmadan önce veya çalıştırıldıkları sırada, güvenlikleri ve sıhhatlerinin korunması için alınacak ihtiyat tedbirleri ve bu tedbirlerin alınmasını gerektiren sebepler hakkında lâzımgeldiği şekilde bilgi verilmelidir.

Madde — 10.

Mevzuat, işçilerin çalışmaları sırasında iyonizan radyasyonlara mâruz kalmalarını intaceden işleri, işbu mevzuat tarafından tesbit olunacak usuller dairesinde belirtilmelidir.

Madde — 11.

Tesbit edilen seviyelere riayet edilip edilmediğinin doğrulanması amacıyla, işçilerin iyonizan radyasyonlara ve radyoaktif maddelere ne dereceye kadar mâruz kaldıklarını tâyin etmek üzere işçiler ve işyerleri lâzımgeldiği şekilde kontrole tabi tutulmalıdır.

Madde — 12.

Doğrudan doğruya radyasyon işlerinde çalışan bütün işçiler, bu işlerde çalışmadan önce veya çalışmaya başladıktan kısa bir zaman sonra sağlık muayenesine tabi tutulmalı ve bundan sonra münasip aralıklarla bu sağlık muayenelerinden geçirilmelidir.

Madde — 13.

İyonizan radyasyona mâruz kalmanın nitelik veya derecesi veya her ikisi sebebiyle, hangi hallerde aşağıdaki tedbirlerin süratle alınması icabedeceği, 1 nci maddede öngörülen, sözleşmenin yürütümünü sağlayıcı uygulama metotlarından biri yoluyla belirtilecektir :

- a) İşçi münasip bir sağlık muayenesine tabi tutulmalıdır;
- b) İşveren yetkili makam tarafından verilen talimata uygun olarak bu makama keyfiyetten haber vermelidir;
- c) Radyasyonlara karşı korunma konusunda yetkili şahıslar, işçinin işini hangi şartlar altında yaptığını incelemelidir;
- d) İşveren, teknik müşahedelere ve tıbbi görüşlere dayanan düzeltici lüzumlu bütün tedbirleri almalıdır.

Madde — 14.

Hiçbir işçi, yetkili tıbbi görüşe aykırı olarak iyonizan radyasyonlara mâruz kalmasını gerektirebilecek işlerde çalıştırılmamalı veya çalıştırılmaya devam edilmemelidir.

Madde — 15.

Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye, Sözleşme hükümlerinin uygulanmasını denetleme amacıyla münasip teftiş hizmetleri sağlamayı veya yeteri kadar bu teftişin sağlanmış olup olmadığını araştırmayı taahhüdeder.

KISIM - III.

Son hükümler

Madde — 16.

Bu Sözleşmenin kesin onaylama belgeleri Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderilecek ve onun tarafından tescil edilecektir.

Madde — 17.

1. Bu Sözleşme ancak onaylama belgeleri Genel Müdür tarafından tescil edilmiş olan Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyelerini bağlayacaktır.
2. Bu Sözleşme, iki üyenin onaylama belgesi Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten oniki ay sonra yürürlüğe girecektir.
3. Daha sonra bu Sözleşme, onu onaylayan her üye için onaylama belgesi tescil edildiği tarihten oniki ay sonra yürürlüğe girecektir.

Madde — 18.

1. Bu Sözleşmeyi onaylayan her üye onu, ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıllık bir devre sonunda Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne gönderdiği ve bu müdürün tescil edeceği bir belge ile feshedebilir. Fesih tescil tarihinden ancak bir yıl sonra muteber olacaktır.
2. Bu Sözleşmeyi onaylayan olan ve bundan evvelki fıkrada sözü edilen beş yıllık devrenin bitiminden itibaren bir yıl zarfında bu maddede öngörülen fesih hakkını kullanmayan her üye yeniden beş yıllık bir müddet için bağlanmış olacak ve daha sonra bu sözleşmeyi, her beş yıllık devrenin bitiminde bu madde öngörülen şartlar altında feshedebilecektir.

Madde — 19.

1. Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onaylama ve fesihlerin tescil olduğunu teşkilâtın bütün üyelerine bildirecektir.
2. Genel Müdür kendisine gönderilen Sözleşmenin ikinci onaylama belgesinin tescil olduğunu teşkilât üyelerine bildirirken, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarih hakkında teşkilât üyelerinin dikkatini çekecektir.

Madde — 20.

Milletlerarası Çalışma Bürosu Genel Müdürü yukardaki maddelere uygun olarak tescil etmiş olduğu bütün onaylamalara ve fesihlere dair tam bilgileri, Birleşmiş Milletler Andlaşmasının 102 nci maddesine uygun olarak tescil edilmek üzere, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine ulaştıracaktır.

Madde — 21.

Milletlerarası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu gerekli gördüğü her seferinde, bu Sözleşmenin uygulanması hakkındaki bir raporu Genel Konferansa sunacak ve onun tamamen veya kısmen değiştirilmesi meselesinin konferans gündemine alınması lüzumu hakkında karar verecektir.

Madde — 22.

1. Konferansın bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir Sözleşme kabul etmesi halinde ve yeni Sözleşme aksini öngörmediği takdirde :

a) Tadil edici yeni Sözleşmenin bir üye tarafından onaylanması keyfiyeti, yukardaki 18 nci madde nazara alınmaksızın ve tadil edici yeni Sözleşme yürürlüğe girmiş olmak kaydı ve şartıyla, bu Sözleşmenin derhal ve kendiliğinden fesihini gerektirecektir.

b) Tadil edici yeni Sözleşmenin yürürlüğe girmesi tarihinden itibaren bu Sözleşme üyelerin onaylamasına artık açık bulundurulmayacaktır.

2. Bu Sözleşme, onu onaylayıp da tadil edici Sözleşmeyi onaylamamış bulunan üyeler için her halde şimdiki şekil ve muhtevasiyle yürürlükte olmakta devam edecektir.

Madde — 23.

Bu Sözleşmenin İngilizce ve Fransızca metinleri aynı derecede muteberdir.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
15	74	242	44	17	572
19	122	95:96	45	37	1489:1490
23	21	14:18,61,66:69	46	40	86:88,89,92:93
	22	84,122,124:127			

I - Gerekçeli 310 ve 310 a ek S. Sayılı basmayazılar Millet Meclisinin 21 nci Birleşimine, 1106 Ş. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 40 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Millet Meclisi Dışişleri ve Çalışma, Cumhuriyet Senatosu Dışişleri, Turizm ve Tamtma ve Sosyal İşler komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. 1/342